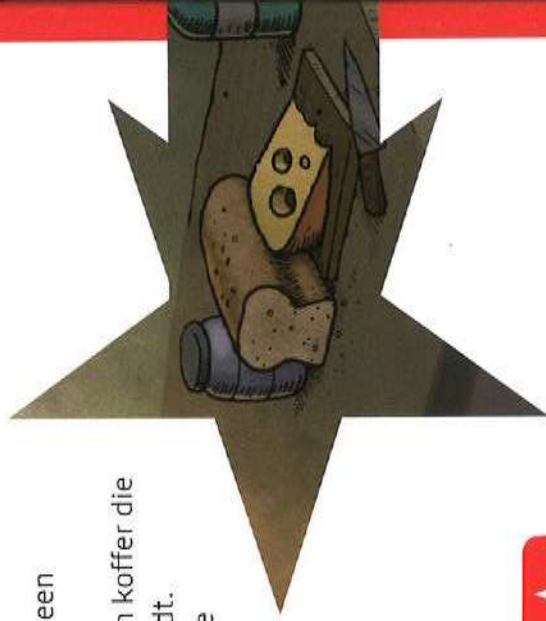

Dries en de kleine oorlog

Kristien Dieltiens
en Jonas Van de Vyver

Dries en de kleine oorlog

Dries vindt het vreselijk om de jongste te zijn.
Zijn ouders en zijn zussen vertellen hem nooit wat.
En dan opeens komt Nelleke in zijn leven.
Ze is een nichtje dat hij nooit eerder heeft ontmoet.
Nelleke doet heel vreemd.
Ze lijkt van een andere planeet
te komen.
Om haar hals draagt ze een
sleuteltje.
Het is de sleutel van een koffer die
ze angstvallig dichthoudt.
Dries wil haar geheim te
weten komen ...

BIB-BOX ★

bingel

Haal meer uit dit boek!
Ga snel naar bingel.be.

www.vanin.be

VAN IN
a Vanino company

BIB-BOX ★
ook op **bingel**

BIB-BOX ★

Dries en de kleine oorlog

Kristien Dieltiens

illustraties van Jonas Van de Vyver

VAN IN

Augustus 1944

1.

Er was iets aan de hand. Ik voelde het aan alles.

Het was een gewone hete dag in augustus.

Ik zat in de berm en kauwde op een grashalm. Boven mijn hoofd gierden enkele zwaluwen. De koeien zaten in de schaduw van een lindeboom. Te loom om een poot te strekken. Net als ik.

In de verte zag ik mijn twee zussen lopen. Nog even, en ze zouden weer roepen. 'Dries, waar ben je? Dries, maak dat je hier bent!'

De dag was nog niet halfweg en ik was al moe.

Iedere ochtend na het melken stond de zon net boven de jeneverstruiken. Ze gaf al zoveel warmte dat het leek alsof ze de nacht had overgeslagen. Nooit was het zo heet als die dag.

Het graan was geoogst. En er waren handen te kort om het koren tot schoven te binden. Ieder uur van de dag was ik aan het werk. Ik baalde. Andere jongens uit het dorp hadden vakantie. Lekker geen school. Lekker nietsdoen. Alleen maar zwemmen in het kanaal en een balletje trappen op het plein.

Waarom was ik geen gewone dorpsjongen? Waarom was ik op een boerderij geboren zonder broers?

2

Waarom had ik twee zussen die een kop groter waren en zelfs al borsten hadden? Zussen met geheimen waar ik nooit iets van mocht weten. Ze bemoederden me als kippen die op hun kuikens moesten passen.

Ik was geen kuiken! En ik hoefde geen drie moeders!

Mijn zussen waren kiekens. Kiekens zonder kop. Zeker nu ze verliefd waren. Ze kakelden en kirden erop los als de knechten in de buurt waren. Ze pronkten met hun veren en duwden hun borst vooruit. Ze liepen wiegend over het erf.

Mocht ik mezelf tegenkomen, ik zou medelijden hebben met de jongen die ik was. Ocharme, die Dries, zou ik denken. Nooit tijd om rond te lummelen. Nooit eens voetballen. En het zwemmen op hete dagen mocht hij helemaal vergeten. Een jongen met alleen maar zussen die op zijn kop pikten. Net als eksters op een omgeploegd land.

Ik had danig de pest aan mijn leven. Iedereen zeurde de hele tijd. 'Doe dit! Doe dat!' Het begon al om vijf uur 's morgens. 'Dries, sta op! Je moet de koeien melken. Daarna voer je de kippen. Vergeet de eieren niet! En schep ook de mest bij de varkens weg.' Dat moest allemaal gedaan worden voor het ontbijt.

Stipt om acht uur zat iedereen samen aan de ontbijttafel in de keuken. De melk kookte op het vuur. In de keuken rook het altijd zuur, omdat de melk moest stremmen tot kaas. Ik hield niet van kaas. Dus vocht ik mijn kleine

3

oorlog om iets anders te krijgen. Het lukte nooit.
'Wil je iets anders?' vroeg mijn vader bars. 'Een tik om je hoofd kun je krijgen! Kaas is er en kaas zul je eten!' Hij hield zijn hand op. Dus hield ik braaf mijn mond. De hand van mijn vader kon hard zijn. Zijn gezicht was bruin tot aan het sjaaltje om zijn hals. Onder zijn kiel was zijn huid melkwit. Mijn vader waste zich 's avonds buiten aan de ton. Dan leek hij uit twee delen te bestaan. Zijn lijf was zo wit als melk. Zijn hoofd, nek en armen waren notenbruin.
Met lange tanden at ik van het bruine brood met witte kaas. Iedere ochtend hetzelfde. Kaas met bruine suiker. Kaas met radijsjes. Kaas met jam of kaas zonder meer. Ik kon geen kaas meer zien.
'Kaas is goed voor je skelet', zei mijn moeder altijd. Hans en Tuur aten, net als mijn vader, eieren met spek. De knechten hielpen mee met de oogst. Ze waren ook de stiekeme vrijers van mijn zussen.
'Hans, Tuur en je vader werken het hardst', zei mijn moeder. 'Spek is goed voor hun spierballen.'
Hans en Tuur aten gulzig hun ontbijt. Zonder een stukje over te laten. Ik wist dat ze 's avonds stiekem met mijn zussen afspraken. Frieda en Hans gingen meestal naar de schuur. Ik had hen horen kussen. Selma wandelde met Tuur in de boomgaard. Ook al zeurde ik de oren van mijn moeders kop, ik kreeg geen spek met eieren. Ik hoorde nog niet bij de mannen.

Het was zalig, zo languit in het gras. Ik keek naar de zwaluwen in de lucht. Nog even en de rust zou voorbij zijn.
Vandaag was een baaldag. Het was bij het ontbijt al begonnen. Blijkbaar was mijn stemming op mijn gezicht te lezen. Mijn vader klopte opeens met zijn vuist op tafel. 'Dries, nu is het genoeg! Zet een ander gezicht op!'
Zijn hand ging de hoogte in. Klaar om me een tik tegen mijn oren te geven. Ik dronk gulzig van mijn melk. Mijn zussen glimlachten. Ze hadden er plezier in als mijn vader tegen me tekeering. Ze vonden me klein, onnozel en grappig. Dries, het snotjong. Ze moesten eens weten wat ik wist.
Ik grijnsde en maakte een paar smakzoenen in de lucht. Het lukte. Ze kregen een rode kop en Frieda schopte me onder tafel.
'Au!' riep ik en keek naar mijn moeder. Zij was de enige die het af en toe voor me opnam.
Mijn moeder keek op. Ze kwam me niet te hulp. 'Dries, ik kan vandaag je hulp gebruiken. Eerst vijf kilo boontjes doppen. Daarna pruimen plukken voor de jam', zei ze.
'Boontjes doppen?' zuchtte ik.
Hans lachte. 'Boontje komt om zijn loontje.'
'Heel grappig', bromde ik en keek Hans lelijk aan.
Mijn vader sprak tussen twee happen door. 'Ik kan jouw

hulp vandaag ook gebruiken, Dries. Je gedraagt je als een verwende jongen. Je moest eens weten hoe goed je het hebt. En dat in tijden van oorlog.’

Vader kuchte. ‘In de stad moeten de mensen in rijen aanschuiven om aan voedsel te geraken. Vlees en eieren zijn nauwelijks te krijgen en meneer hier zeurt omdat hij geen eieren met spek krijgt.’

‘Ik heb Dries nu nodig’, zei moeder beslist. In de keuken was zij de baas. Vader zweeg abrupt. Er was iets aan de hand. Ik voelde het aan mijn kleine teen. Mijn moeder wisselde vreemde blikken uit met mijn vader.

Ook mijn zussen lachten niet meer. Er viel een stilte aan tafel. Ze hielden iets voor mij geheim.

‘Wat is hier gaande?’ vroeg ik.

Mijn vader keek me ernstig aan. ‘Dries, straks krijgen we bezoek’, zei hij.

‘Wie komt er dan? En waarom doen jullie zo vreemd?’

‘Je achternicht komt’, zei mijn vader.

‘Een achternicht? Sinds wanneer heb ik een achternicht?’ Het was alsof ik het in Keulen hoorde donderen. Nog nooit had iemand iets over haar verteld.

‘Nelleke, de dochter van mijn nicht Ida uit Brussel komt’, sprak mijn moeder. ‘Je hebt haar nog nooit ontmoet. Nelleke is erg ziek geweest. Hier kan ze op krachten komen. Je moet lief zijn voor haar, Dries.

Ze is heel erg zwak. Ze zal in de opkamer naast jouw kamer slapen.’

Ik kon mijn oren niet geloven. Een meisje? Hadden ze niet beter een neef uit hun toverhoed kunnen halen? Ik kon mijn mond niet houden. 'Nog een kieken erbij?' Lap! De tik van mijn vaders hand kwam hard aan. Mijn oor stond gloeiend. Hij zei dreigend: 'Jij gaat ervoor zorgen dat Nelleke zich hier thuis voelt. Heb je dat goed begrepen?'

'Maar kunnen zij niet op haar letten?'

Ik wees naar mijn zussen. Mama antwoordde: 'Dries, vader gaat vandaag een varken slachten. Frieda moet bloedworst helpen maken. En Selma moet het vlees versnijden.'

'Nu al? Slachten is toch altijd in oktober?'

Alles leek opeens zo verdacht.

'Dries, de oorlog is nog niet voorbij', zei mijn vader. 'Er is een groot tekort aan vlees. Deze week zullen Hans en Tuur het vlees naar de stad smokkelen.'

Ik wist dat er een smokkelweg was. Hans en Tuur fietsen vaak met voedsel onder hun jas door het bos. Maar toch was dit niet alles. Men verzweeg nog iets.

'Wat scheelt haar eigenlijk?' vroeg ik.

'Iets aan haar longen', zei mijn vader. Ik werd er niet wijzer van.

Na het ontbijt hoorde ik het kelen van het varken. Ik zag mijn zussen op en neer lopen met emmers. Straks mocht ik pruimen gaan plukken, dat was nog leuk. Maar eerst moest ik boonijes doppen. Drie emmers vol. Werk voor meisjes.

Mijn grashalm was plat gekauwd. Net op dat ogenblik riep Selma me.

'Ik kom al!' bromde ik. Ik haastte me niet.

2.

In de keuken stonden de emmers met boonjies. Het waren er erg veel! Met tegenzin begon ik eraan. Ik had liever geholpen bij de slacht. Veel minder saai dan dit. Opeens zag ik de auto van de dokter het erf oprijden. De claxon toeterde. Wat kwam hij doen? Er was toch niemand ziek?

Mijn vader kwam met bebloede handen uit de stal gerend. De dokter praatte gedempt met mijn vader. Zelfs met het open raam kon ik niet verstaan wat ze zeiden. Toen opende de dokter het portier.

Een mager meisje stapte uit. Ze droeg een kleine koffer. Haar kleren waren somber. Haar ogen stonden groot en bang. Ze droeg het donkere haar in twee vlechten. Was dit mijn nichtje?

Het meisje keek naar het bloed op mijn vaders handen. Hij veegde ze haastig af aan zijn schort. Het werd er niet beter op. Mijn moeder kwam naar buiten. Ze kuste het meisje en nam haar koffertje over.

'Kom maar mee, Nelleke', zei ze. Het meisje volgde mijn moeder.

Ik zat nog steeds met een pot stomme boonjies op mijn schoot. Mijn moeder stelde ons aan elkaar voor.

Nelleke gaf me aarzelend een hand. Waarom weet ik niet, maar ik kreeg een hoofd als een biet. Meisjes zijn

rare wezens en dit meisje hier vooral. Ze leek van een andere planeet te komen. Zo zag ze eruit. Vel over been. Holle ogen. En met een huidskleur alsof ze uit Dracula's graf was opgestaan. Ik staarde haar stiekem aan. 'Dries, wil jij haar de kamer wijzen?' vroeg mijn moeder. Oef, verlost van die saaie bonen! Ik wenkte haar. Ze volgde me en ik hoorde mijn moeder nog net roepen: 'Dries, draag jij ook haar koffer?' Lap! Eerst bonendoper en nu kofferdrager.

De trap was steil en smal. Ze ademde hijgend.

'Wat heb je?' vroeg ik toen we in het opkamerijtje aankwamen. Ze haalde haar schouders op en legde de koffer op het bed. Ze keek me aan zonder haar ogen neer te slaan.

Jongens, wat een blik. Ik kreeg weer een hoofd als vuur.

'Ik ben niet ziek', zei ze. 'De anderen zijn ziek.'

Ik besloot om niet meer door te vragen.

Zou ze echt iets aan haar longen hebben? Of zat er een draadje los in haar hoofd?

'Je kunt nu je koffer uitpakken. Daarna mag je mee pruimen plukken', sprak ik luchtig. Nelleke bleef op het bed zitten en staarde voor zich uit.

'Dries, ik wil niet dat je hier blijft als ik mijn koffer uitlaad', zei ze.

Ik hoorde tranen in haar stem. Ik deed wat ze vroeg.

Waarom mocht ik niet weten wat er in haar koffer zat?

Wat wilde zij geheimhouden?

Ze bleef op haar kamer tot het middag was. Ik ontsnapte niet aan mijn bonen.

Mama had extra haar best gedaan voor het middagmaal. Het leek wel zondag. Er lag zelfs een mooi tafelkleed. Om halfeen stond de tafel gedekt. De aardappelen in de grote schaal dampen. Er was appelmoes en bloedworst. De worst kwam van het varken dat die ochtend was geslacht. Bloedworst moet onmiddellijk worden gemaakt. Nog voor het bloed de kans krijgt om te stollen. Het brood was nog warm. En de boter in het vlootje was net gekarnd.

De mannen kwamen als eerste binnen. Ze wasten hun handen aan de pomp. Ook mijn zussen gingen zitten.

Vader keek naar de lege stoel. 'Dries, haal jij Nelleke even? We wachten.'

'Ik zal haar halen', zei mijn moeder haastig. Ze klom de smalle trap op. Even later kwam ze met Nelleke terug. Mijn nicht had rode ogen. Aarzelend ging ze aan tafel zitten. Mijn vader kuchte. Het werd stil.

Iedereen, behalve Nelleke, kruiste de handen. Mijn vader sprak het gebed uit. Daarna gingen de schotels rond. Mijn moeder vulde het bord van Nelleke. Ze zat nog altijd naar niets te staren.

'Eet maar, Nelleke', zei ze. 'Zulke worst heb je van je leven nog niet geproefd.' Nelleke keek naar de bloedworst. Ik zag haar kokhalzen. Met haar vork schoof ze de aardappelen ver weg van de worst.

'Lust je geen worst?' Mijn moeder keek haar verbaasd aan. Nelleke schudde haar hoofd. Ze at gulzig de rest van haar bord leeg. Van de worst bleef ze af. Voor een ziek kind had ze grote honger, vond ik.

'Ga je mee pruimen plukken?' vroeg ik. Nelleke had alleen aandacht voor haar bord.

'Ik wil niet dat ze zich moe maakt', zei moeder haastig.

'Hoelang blijft ze?' vroeg ik.

'Zolang als het nodig is', bromde mijn vader nors.

'En gaat ze binnenkort ook mee naar school?'

'Nee', zei mijn moeder. 'Ze moet eerst sterker worden.'

Dat er iets aan de hand was met Nelleke had ik wel door. Maar ziek was ze niet. Want ze schepte een tweede keer haar bord vol. Zonder worst.

Na het eten sprak mijn vader een dankgebed uit. Nelleke bleef roerloos zitten.

'Nelleke,' sprak vader, 'ik wil dat je een kruisteken maakt. Voor je eigen veiligheid.'

Wat had een kruisteken met veiligheid te maken? Mijn vaders woorden brachten Nelleke van haar stuk. Ze boog het hoofd. Ik zag hoeveel moeite ze deed om niet weer in tranen uit te barsten. Mijn moeder gaf een teken dat ze naar boven mocht.

Die dag plukte ik in mijn eentje pruimen. Vanuit de boom kon ik het raam van de opkamer zien. Nelleke stond er. Ik zwaaide. Ze zwaaide niet terug.

Ik plukte vijf volle emmers pruimen. Ik kreeg haar niet meer te zien.

's Avonds aten we brood met spek. Weer weigerde Nelleke mee te bidden. Mijn vader kuchte. Moeder keek hem streng aan.

Mijn vader zei niets meer. Nelle at brood met boter en jam. Van het heerlijke spek bleef ze af. Niet erg, zo had ik meer.

3.

Mijn slaapkamer was boven de koeienstal gebouwd.

De slaapplek van Nelle was met een halve muur gescheiden van mijn kamer. Ik kon haar niet zien liggen.

Maar ik kon wel alles horen wat ze deed. 's Avonds

draaide ze de olielamp hoger. Ik zag de schaduwen die

ze maakte. Ik hoorde hoe ze haar koffer opende. Toen

begon ze te fluisteren. Rare woorden. Vreemde klanken.

Als een heks die toverspreuken brabbelde.

Zo dadelijk verander ik in een pad met puisten, dacht

ik. Vlug trok ik het laken over mijn hoofd.

Toen hoorde ik gesnik. Ik stapte uit mijn bed en ging naar haar.

'Nelleke, wat is er?'

Haar schouders schokten. 'Heb je heimwee?' Ze knikte.

'Ik mis ze zo', snikte ze.

'Nelleke, zorg dat je vlug geneest. Dan kun je spoedig terug naar huis. Naar tante Ida.'

'Ik moet niet genezen! En noem me niet Nelleke! Ik heb een hekel aan die naam.'

Ze klonk erg boos. Ik ging op de hoek van haar bed zitten.

'Kan ik iets doen?' vroeg ik een beetje onbeholpen.

Ze schudde haar hoofd. Haar lange haar lag verward op haar kussen.

'Dries, ik wil niet bidden voor worst en spek. Je vader vraagt te veel.'

'Mijn vader valt heus wel mee', begon ik. 'Nelleke, ik ben ook niet zo gek op bidden. Maar ik doe het om geen ruzie te hebben. Als ik later groot ben, doe ik wat ik wil.' Het snikken hield op.

Nelle keek me aan. 'Dries, mijn vader bidt ook voor de maaltijd. Maar nooit voor bloedworst en spek.'

'Waarom niet?'

'Ik eet nooit bloedworst en spek', zei ze.

Ik vond het nogal een dom antwoord.

'Ik weet een oplossing', zei ik. 'Als je een kruisteken maakt, moet je ook je voeten kruisen. Dan maak je geen kruisteken. Begrijp je het? Het ene gebaar maakt het andere ongedaan.'

'Is dat zo?' Ze klonk bijna als een klein meisje.

'Ja, ik heb het in een boek gelezen. Je weet toch dat je vampiers verjaagt met een kruisteken?' Ze knikte.

'Ook met knoflook', zei ze.

Oef, ze was mee. 'Wel, slimme vampiers kruisen zelf hun benen of handen. En zo zijn ze de mensen te slim af.' Ze kreeg weer tranen in haar ogen.

'Dries, wil je bij me blijven? Hou mijn hand vast. Dan voel ik me minder alleen.' Ik nam haar hand vast en bleef zitten tot ze in slaap viel. In het licht van de maan was ze best wel mooi. Opeens beseft ik dat ik met haar had gepraat. Zonder dat ik een rode kop had gekregen!

De volgende dagen bleef ze zwijgzaam. Nooit moest ze helpen met het werk. Ik kreeg haar alleen te zien bij de maaltijd. Mijn werk groeide aan. Er was nog zoveel te doen! Augustus was de drukste maand. Het was van Dries hier en Dries daar. Iedere avond ging ik doodop naar bed.

Iedere avond gebeurde hetzelfde. Nelleke haalde iets uit haar koffer. Wat, weet ik niet. Daarna prevelde ze die gekke woorden van haar. Als het overal stil was in huis, riep ze mijn naam. De hoek van haar bed werd mijn vaste stekje. Iedere nacht viel ze in slaap met haar hand in de mijne.

Als ze me zag, glimlachte ze. Het voelde goed aan. Blijkbaar had mijn tip over de vampiers iets uitgehaald. Op een dag maakte ze aan tafel een kruisteken. Mijn vader knikte opgelucht. Ik knipoogde naar haar en ze glimlachte terug. Het was ons geheim en haar kleine oorlog. Iedere dag vond ik haar leuker en mooier. Het mooiste aan haar waren haar donkere haren, die ze 's nachts los droeg.

Vier dagen later zat mijn moeder opeens over de naaimachine gebogen. Ze haalde Frieda's oude jurken uit elkaar. Ze vermaakte ze tot een nieuwe jurk en een schort voor Nelleke. Opeens zag ze er anders uit. Fleurig en vrolijk. Op zijn zomers. Haar donkere kleren werden in de kachel gestopt.

'Die hebben we niet meer nodig', zei mijn moeder. 'En nu nog je haar.' Mijn moeder maakte de vlechten bovenaan vast met spelden en knoopte er een fleurige sjaal omheen. Nelleke liet alles begaan. 'Nu zie je eruit als een echte boerenmeid', zei ze.

Ik vond het vreemd. Niemand droeg hier een hoofddoek. En dat zei ik ook. 'Nelleke mag geen zonnesteek oplopen', zei moeder. 'Ze is de zon niet gewoon.' Tja, daar viel niets tegen in te brengen.

Nelleke droeg de hoofddoek zonder morren. Haar mooie haar was weggestopt en ik vond het jammer.

Die dag zag ik het touwtje met de sleutel om haar hals. De sleutel van haar koffer. Ooit zou ik haar geheim kennen, wist ik. Iedere nacht vertelde ze kleine stukjes uit haar leven.

Haar ouders hadden een bakkerij in Brussel. Ze had ook een oudere zus en een broertje. Maar toen ik naar hun namen vroeg, zweeg ze. 'Vraag niet te veel, Dries. Voor je eigen veiligheid', zei ze triest.

Wat dit met veiligheid te maken had, begreep ik niet.

Wat was er niet veilig aan om vragen te stellen? Mijn hoofd stak vol met vraagtekens.

Ik deed mijn werk zoals altijd. Soms hielp Nelleke met kleine karweitjes. Altijd binnen. Ik begreep het niet.

Als Nelleke sterker moest worden, dan moest ze naar buiten. Toen ik er iets over zei, schudde mijn moeder haar hoofd. 'Nelleke blijft binnen.' Er was iets aan de hand.

4.

Mijn gevoel kwam uit. Op een namiddag gebeurde er iets heel erg bizars. Twee vreemde mannen kwamen het erf opgereden. Ze wilden mijn vader spreken.

Bavo, de hond, ging wild tekeer. De mannen stapten zomaar ongevraagd het huis binnen. Nelleke en ik zaten in de bijkeuken wortels te schrapen. Ik kon de mannen door de halfopen deur zien staan.

Opeens stoomde Selma de bijkeuken in. Ze legde haar vinger op haar lippen. Haastig duwde ze ons naar de achterdeur. 'Ssst! Jullie moeten vlug naar de boomgaard. Pluk de rijpe appels. Blijf daar tot ik naar jullie kom. Voor jullie eigen veiligheid!'

Weer die veiligheid! Ik wilde tegenspreken, maar Nelleke trok aan mijn arm. 'Ik wil graag appels plukken, Dries. Kom, we gaan. Ik wil buiten zijn.' Ze zag opeens lijkbleek.

We verlieten de keuken langs de achterdeur. We sleurden grote manden mee en klommen in de boom. Nelleke had er plezier in. Behendig klom ze de takken in. De manden waren snel gevuld met de appels. We zwierden van tak naar tak. Nelleke schaterde het uit. Ze liet zich met open armen in het gras vallen. 'Dit is heerlijk', riep ze vrolijk.

Toen zag ik het sleuteltje liggen. Het touwtje was geknapt. Ik besloot niets te zeggen.

Nelleke lag met haar ogen dicht in de zon te genieten. Ik stak vlug de sleutel in mijn zak. Daarna ging ik naast haar liggen. Onze handen raakten elkaar en Nelleke zei: 'Ik vind je aardig, Dries.'

Haar woorden maakten me blij. Maar ik schaamde me ook. Ik zei haar niets van het sleuteltje.

Even later kwam Selma ons halen. Het bezoek van de twee vreemde heren was ik vergeten. Ik kon alleen aan het koffertje denken. Nellekes blos verdween als sneeuw voor de zon. 'Wat kwamen ze doen?' vroeg ze. Ze zag er opeens weer angstig uit. Ook Selma had bange ogen.

'Eh ... het waren Duitsers', zei ze. 'Ze wilden weten of vader varkensvlees verkocht.'

'Varkensvlees?' vroeg Nelleke ontzet. Selma werd rood en ik voelde dat ze niet geheel de waarheid sprak. 'Ze wilden een hesp kopen. Vader heeft

zich van de domme gehouden. Gelukkig hebben ze het huis niet doorzocht.'

Ik voelde een vreemde spanning tussen Selma en Nelleke. Selma had niet de waarheid gesproken. Haar oren gloeiden. Ze werden altijd rood als ze een leugen vertelde. Er was iets meer aan de hand.

Die namiddag moesten we appels schillen voor de appelmoes.

Ik hoopte op een moment dat ik naar boven kon glijpen. Het moest gebeuren voor Nelleke zou ontdekken dat ze haar sleuteltje kwijt was. De drang om het raadsel op te lossen was te groot.

Een dom ongelukje bracht redding. Mijn meisje schoot uit, met als gevolg een flinke snee in mijn duim. Er vielen dikke druppels bloed op mijn broek. Mijn moeder verbond mijn duim. 'Trek vlug een andere broek aan', zei ze. 'Want bloedvlekken moeten onmiddellijk in melk geweekt worden.'

Ik haastte me naar boven. Mijn handen beefden toen ik het koffertje opende. Er zaten drie dingen in. Een foto, een schriftje en een rood boekje waarin rare tekens stonden. De toverwoorden!

Op de foto herkende ik Nelleke. Ze stond naast haar vader en haar oudere zus. Haar moeder droeg een kleine baby. Op hun kleren was een gele ster genaaid. Op de achterkant stond een datum. Augustus 1943.

De foto was precies een jaar geleden gemaakt. Er stonden ook namen bij. De ouders heetten Samuel en Rebecca Roosenboom. Het zusje was Rachel en de baby heette David. Bij Nelleke stond er Myriam geschreven. Mijn oog viel op de moeder. Dat was niet tante Ida! Mijn tante Ida was een kleine, mollige, blonde vrouw. En deze vrouw was groot, slank en had zwart haar. Wat voor leugens had men mij verteld?

Nelleke was geen familie van me en ergens had ik dat wel gevoeld. Wat kwam zij hier doen? Wie wist hiervan? Ook in het rode boekje stond haar naam geschreven. Ik viel van de ene verbazing in de andere. Ik opende het schrift en las: *Dit is het dagboek van Myriam Roosenboom.*

Ik wist dat ik niet verder mocht lezen. Toch deed ik het. Ik las de laatste pagina. 20 augustus, stond er. Vijf dagen voor ze naar ons was gekomen.

Liefste dagboek,

Ik hou het hier niet meer uit! De hitte maakt me ziek. Oh, wat zou ik graag naar buiten gaan. Ik snak naar frisse lucht. Het venster mag niet open van mama. Niemand mag horen dat David huilt. Rachel en ik maken vaak ruzie.

'De oorlog is bijna voorbij', zegt vader. Ik geloof hem niet. Hij zegt het om ons hoop te geven. Ik heb de dagen geteld.

We zitten hier bijna een jaar opgesloten. David was een week oud toen we naar hier zijn gevluht. Hij heeft nog nooit de zon gezien. Hij is te mager voor een baby. Ik weet dat mama steeds minder melk heeft om hem te voeden. Daarom huilt hij vaak.

De kelder is te klein. De voorraad voedsel is bijna op. Hoe moet het dan verder? Help, ik word gek! Wanneer zal deze nare droom voorbij zijn?

Ik durfde haast niet te ademen. Waarom had Nelleke haar naam veranderd? En waarom had zij een jaar in een kelder gewoond? Ik sloot het kofferje. Wat moest ik nu doen? Gewoon teruggaan? Doen alsof mijn neus bloedde?

Soms is een geheim te zwaar om te dragen. Waarom moest Nellekes ... eh ... Myriams leven geheim blijven?

Binnen enkele dagen zou de school weer beginnen.

Maar ik zou met mijn hoofd bij haar zijn. Ik wilde de waarheid weten.

Het begon 's avonds al sneller donker te worden. Mijn moeder stak voor het eerst de olielamp weer aan.

Buiten stapelden donkere wolken zich op. Vannacht zou het onweren.

Iedereen was er. De borden werden gevuld met warme pap. Alles was gezellig en behaaglijk. Maar binnen in mij woedde nog steeds een kleine oorlog. Ze mochten mij niet meer als een klein kind behandelen!

Ik schaamde me voor wat ik had gedaan. Ik moest het vertellen! Myriam, zo heette ze. Ik durfde haar niet aan te kijken.

Iedereen slurpte van de pap. Ik kreeg geen hap door mijn keel. Ik haalde het sleuteltje uit mijn zak en legde het op de tafel. Iedereen keek op. Het werd stil aan tafel. 'Hier is je sleuteltje. Je verloor het bij de boom. Ik weet nu wie je bent. Je bent Myriam Roosenboom. Je bent mijn nichte niet.'

Als stilte geluid kon maken, dan zou het er nu heftig aan

toe zijn gegaan. De stilte was oorverdovend en ondraaglijk. De klok tikte aan de wand. Buiten krasten eksters. Ze voelden het onweer in de lucht. Alle ogen waren op mij gericht. Niemand at nog. Myriam keek me aan. Angst in haar ogen.

'Het spijt me, Myriam, dat ik je koffer heb geopend. Ik had het niet mogen doen. Maar er waren ook zoveel dingen die ik niet begreep. Niemand wilde me de waarheid vertellen. Ik moest wel op zoek gaan.' Mijn vader keek me ernstig aan. 'Dries, je had die koffer niet mogen openen.'

'Waarom mocht ik niets weten?' vroeg ik.

Mijn moeder nam het woord.

'Dries, hoe minder mensen op de hoogte zijn van dit geheim, hoe beter. We moeten voor onze veiligheid zorgen. Voor iedereen van ons. Maar vooral voor Myriam.' Ik keek van mijn moeder naar mijn vader en hij knikte. 'Verklap dit geheim nooit! Niemand mag te weten komen dat Myriam hier is.'

'Ik wil het beloven. Maar ... dan wil ik ook alles weten.'

'Ik zal je alles vertellen', zei mama.

De klok tikte verder. Het rommelde in de lucht. Een eerste bliksemflits verlichtte de kamer. Gevolgd door enkele slagen donder. Het onweer was vlakbij.

'In het begin van de zomer kwam de dokter op bezoek', zei moeder zacht. Ik herinnerde het me. Ik dacht toen

dat hij de wonde van mijn vader kwam verzorgen. Een paard had hem gestampt. 'De dokter is een aardige man. Hij wil mensen helpen. Daarom is hij ook bij het verzet. Hij helpt iedereen die door de Duitsers wordt opgejaagd. Of wordt vermoord. Hij riskeert zijn leven als de Duitsers erachter komen. Iedere mens in nood kan bij hem terecht. Ook mensen met een andere godsdienst. Myriam is joods.'

Vader vertelde verder. 'Maar de dokter kon niet alles alleen. Hij vroeg ons om hem te helpen. We wisten dat er overal in het land jacht werd gemaakt op joden. Veel joden gingen op de vlucht. Ze doken onder bij familie of vrienden. Maar veel van hen werden ook verraden. Ze werden naar een kamp gevoerd. Daar wachtte hen een wrede dood. Myriam en haar familie doken onder in de kelder van hun bakkerij. Ze hebben er een jaar gewoond. Al die tijd moesten ze zich muisstil houden. Misschien heeft een buurman iets gehoord of gezien? In ieder geval: iemand heeft hun geheime schuilplaats verraden. De Duitsers hebben iedereen meegevoerd. Niemand weet waar naartoe. Niemand weet of ze zullen terugkomen.'

Myriam begon te snikken en moeder trok haar dicht tegen zich aan.

'Hoe komt het dat Myriam niet is opgepakt?'

Myriam keek op. 'Dries, we mochten het venster niet openen. Maar op een nacht kon ik het niet meer

uithouden. Iedereen sliep en ik wilde naar buiten. Gewoon even in de tuin staan. De wind voelen en frisse lucht opsnuiven. Ik sloot het raampje achter me, zodat niemand zou zien dat ik weg was. Ik was nog maar net buiten toen de Duitsers onze kelder binnenvielen. Ik hoorde hen roepen en bevelen. Ze behandelden mijn familie als beesten. Ik hoorde mijn moeder huilen. Mijn kleine broertje krijste. Mijn vader smeekte. Mijn zusje riep. Maar niets kon hen stoppen. Mijn familie moest mee.

Ik zat achter een stapel hout en hoorde alles.

Opeens was alles voorbij. Iedereen was weg. Eén Duitser kwam terug en keek door het raampje naar buiten. Hij scheen met een zaklamp in de tuin. Er sprong juist een kat miauwend weg. Dat was mijn geluk: de soldaat ging weg. Ik ben daar een nacht en een dag blijven zitten. Ik moest iets doen. Maar wat? Daar kon ik niet blijven. Ik had honger en dorst. De volgende dag heb ik de gele ster van mijn jurk gescheurd. Niemand mocht zien dat ik joods was. Ik heb een koffertje gepakt en ben op zoek gegaan naar het huis van de dokter. Hij was al eens in de kelder geweest toen David hoge koorts had. Hij was de enige die onze schuilplaats kende. Ik vertrouwde de dokter. Iedereen in de straat dacht dat we naar Amerika waren verhuisd. Hadden we dat maar gedaan. Dan waren we nu nog samen. De dokter heeft me naar jullie gebracht. Ik heb nog altijd niets van mijn familie

gehoord.' Myriam hield haar handen voor haar ogen. Ik nam haar hand vast.

Ik weet niet hoelang we daar in stilte hebben gezeten. Het onweer barstte los. Het donderde en bliksemde boven ons huis. En om een of andere reden deed het goed. De lucht werd opgefrist. Mijn kleine oorlog was voorbij. Ik wist alles.

Maar er kwam een ander gevoel in de plaats. Ik werd vreselijk boos vanbinnen. Voor alles wat men Myriam en haar familie had aangedaan.

Er werd die avond niet veel meer gezegd. We aten koude pap. Ook die avond bleef ik bij Myriam tot ze in slaap viel.

Ze vertelde over David, die in de kelder zijn eerste stapjes had gezet. Ik kwam nog meer te weten. Het boek met de rare woorden was een joods gebedenboek. En waarom ze geen kruisteken wilde maken, begreep ik ook. 'Christenen maken een kruisteken', zei ze. 'Joden niet. Bidden voor worst en spek kon ik echt niet. Joden eten nooit varkensvlees. Dat wordt door onze godsdienst verboden. Maar voor lekker brood bid ik graag.' Ze lachte.

Myriam bleef bij ons wonen. Ze hield zich nog enkele maanden schuil in ons huis. Als we naar buiten gingen, droeg ze een hoofddoek. Niemand mocht haar donkere haren zien.

Na de oorlog ging de dokter op zoek naar de familie van Myriam. Hij ontdekte dat het hele gezin naar een kamp in Polen was gestuurd. Haar vader had nog enkele maanden geleefd. Hij stierf aan een dodelijke ziekte. Van haar moeder, zusje en broertje heeft ze nooit meer iets gehoord.

Ik was elf en ik werd haar beste vriend.

Vijftien jaar later werd Myriam mijn vrouw.

We kregen kinderen en kleinkinderen. Maar nooit zouden we vergeten wat haar en haar familie was overkomen.

Over auteur **Kristien Dieltiens**

Hallo, ik ben Kristien.

Ik hou van verhalen die lang geleden gebeurd zijn.

Daarom heb ik er al zoveel geschreven. Iedere dag schrijf, teken of schilder ik.

Het is heerlijk, je moet het zelf maar eens proberen.

In dit boek gebeurt iets dat mijn grootouders zelf hebben meemaakt. Ze hebben tijdens de oorlog hun leven geriskeerd.

Soms schrijf ik ook over gevoelige dingen.

'Sam en de ongelooflijk lieve Boy' (Abimo) is zo'n boek. Over Sam die gepest wordt. Je vindt het in de winkel of in de bib.

Of 'Ik ben nummer dertien' (Clavis). Over Jozefien die zich erg alleen voelt.

Maar ik schrijf ook spannende boeken. Als je niet bang bent van dikke boeken, moet je maar eens 'Olrac' (Clavis) lezen. Over een jongen die opgevoed wordt bij rovers.

Heb je graag verhalen van lang geleden? In de bib vind je zeker: 'Met flaporen de wereld rond'.

Andere boeken van Kristien in BiB-Box:

	Spek voor Stien		Spelen met Lola
	Eendensoep		Het boekje van Karli
	De stenendrager		De beste dief ter wereld
	De wedstrijd met Monster		Een prins voor Minne
	De geur van kamille		